

СВОБОДЕНЪ ТРАСТЪ

СЕДМИЧЕНЪ ИНФОРМАЦИОНЕНЪ ВЪСТНИКЪ

Абонаментъ за година 8 лева
за 6 месеца 4 лева

Редакторъ-стопанинъ:
Стефанъ Ив. Петковъ

Редакцията ни се помещава на
ул. „Драгоманъ“, въ здан. на Т. Живковъ

Такса за публикациите на 1 стр. по 60 ст.; на 2 и 3 стр. по 80 ст.; на 4 стр. по 50 ст. на кв. с. м. Проставки и бирнич. обявления за 1 път 5 ст. за 2 пъта 10 ст. на дума

ЕЛИАСЪ КОЕНЪ

Хирургъ-Зъболѣкаръ.

Прѣмѣсти зъболѣкарския си кабинетъ на ул. „Прѣславска“, въ здане-
то на Бончо Павловъ, надъ дрезарницата на Бр. Ескенази.

Входове: ул. „Прѣславска“ и ул. „Охридска.“

Прива отъ 7 с. — 1 сл. об. и отъ 4 — 7 сл. обѣдъ.

Д-ръ К. Пашевъ — лѣкаръ
се установява на частна практика въ гр. Варна,
III линия № 35.

Мобили!

Мобили!

Въ склада на Йосифъ Хершманъ, ул. „Прѣславска“, пристигнаха
разни пазни европейски мобили като: *огледала, гардероби, скринове,
виенски столове, маси, английски кривати и др.*

Който желае да си набави нѣщо хубаво, пазно и изгодно, нека
посѣти склада ни.

ХОТЕЛЪ

СПЛЕНДИДЪ ПАЛАСЪ

При курорта „Баня Вършецъ“.

СЪ 24 СВѢТЛИ, МОДЕРНО МОБИЛИРАНИ СТАИ.

РЕСТОРАНТЪ СЪ ДОБРА КУХНЯ.

Разположенъ на живописно мѣсто съ чудна гледка
и недалечъ отъ банитѣ.

ЦѢНИ УМѢРЕНИ.

Управителъ на заведението:

ВИТАНЪ ГЕРАСИМОВЪ — с. Вършецъ.

Търговско Анционерно Д-во „Довѣрие“, Варна

клонъ Балчикъ.

Основниятъ капиталъ лева златни 300,000.

Извършва всѣкакви видъ операции — кредитни и търговски.

Отпуска заеми срѣщу лични гаранции, цѣнни книжа и стоки.

Скотира и инкасира търговски ефекти.

Приема срочни и безсрочни влогове.

Специална служба за купуване и продаване на цѣнни книжа за чужда сметка.

Търговски отдѣлъ:

Прѣдставява и доставява на фабрични цѣни и условия разни земедел-
чески, индустриални машини и орждия отъ най-прочутитѣ английски и
американски фабрики.

Депозитори: на чудеснитѣ прѣпарати *Шуфлай, Боголеумъ и Коро Нолеумъ*,
необходими за всѣки земеделецъ и скотовъдецъ, за прѣдпазване добитѣка
отъ мухи и болести.

Депозитори също на всепознатата фабрика John Deere & Co за плугове и др.

Най-добритѣ прѣскачки за лозя, люцерново сѣме, вѣялки и пр. и пр.

Телефонъ № 286.

Телеграфически адресъ: „ДОВѢРИЕ.“

Чифликъ

отъ 10150 десетъ хиляди сто пет-
десетъ декара, близо до гр. Бургасъ
и до новостроящата се захарна фа-
брика, състоящъ се отъ ливади, пасбище, зеленчукова гра-
дина, ханъ на шосето, къща за живѣене, обори за добитѣка и
пр. се дава подъ наемъ отъ 15 юлий т. год.

Споразумение при притежателя: В. В. Попповъ — Варна.

Умната домакиня всѣкога пести врѣмето си.

А умна домакиня е таа, която за мѣсечно на хлѣбъ и козунаци,
не пие и не се поти съ часове надъ коритото (нощовитѣ), а само
за 3 минути омесва 4 голѣми хлѣба, или 8 козунака, било сава,
било чръвъ 10 годишно дѣте, съ американската машина „Уни-
версалъ.“

Машината „Универсалъ“, поради голѣмата си практичностъ и
ефтеня се употребява вече въ много домакинства. Намира се у
прѣдставителството *Ив. Насабова & П. Тодорова* — Варна, ул. Шу-
менска № 6, задъ кметството.

У сѣщото прѣдставителство се намира и машината за пране
„Фолдампфъ“, която се особено прѣпорѣчва за голѣми сѣмейства,
пансионъ, болници, хотели, перачни и пр. и съ която само за 25
минути, се изтира и най-мръсното пране, което се напълно дезин-
фектира и става бѣло като снѣгъ. Дневно съ най-малкия № 1
машинна „Фолдампфъ“ се изтиратъ до 150 ризи и гащи. Една пе-
рачка съ машината „Фолдампфъ“ може да спечели мѣсечно до
200 лева.

Машината „Фолдампфъ“, въвъ отъ назначението си, може да
се употреби като машина за отопление и готвене, за казанъ за на-
рене вода и дезинфекция, за миене пухътъ и вѣнцѣта отъ дюше-
ци и възглавници, а капанътъ ѝ може да служи като корито за
кѣпане на дѣца, баня за сѣдане, за миене крака и пр.

Цѣната ѝ е много ефтина.

България и нейнитѣ врагове.

За насъ нѣма съмнѣние, че
споразумение между Турция и Гър-
ция ще се разрѣшатъ само по
силата на оръжиято. Досегаши-
нитѣ дипломатически опити отъ
двѣтѣ страни вѣдѣаха безплод-
ни. Отъ страна на европейскитѣ
сили се положиха старания за
мирно споразумение, обаче нищо
не се доби, освѣнъ убѣжденето,
че безъ оръжие нито Турция,
нито Гърция ще отстъпятъ. Сега
едновременно Венизелосъ и Та-
лаатъ бѣй трѣбнаха да обика-
лятъ по чужди капани. Венизе-
лосъ дѣри подкрѣпка и иска да
се помогне за разрѣшаване спо-
роветѣ безъ война, чръвъ по-
срѣдството на силитѣ. Това из-
дава страха на гърцитѣ, които
много добръ знаятъ колко имъ
чини салтаната, когато не съ-
далечъ отъ неприятеля и когато
той не е малочисленъ. Турция
като вижда, че войната е непа-
бѣжна, иска да си надѣйствува
свободно минаване на нейнитѣ
войски прѣвъ България, за да
отидатъ къмъ Гърция. Бълга-
рия обаче не е вече вчерашната,
която напусна позицитѣ си при
Чаталджа и отиде нѣкъдѣ къмъ
Сърбия. Сега тя знае копъ сж
турцитѣ, а още по-добръ знае
копъ сж ромѣнитѣ. За това Та-
лаатъ бѣй отиде въ Букурещъ
да надѣйствува ромѣнския неут-
ралитетъ къмъ България, ако
последниятъ даде свободенъ входъ
на турскитѣ войски. Но вази бу-
курешкия и лондонския мпрове-
вдѣхнаха взаимно недоверие сега
никой никого не вѣрва. Бълга-
рия не вѣрва, че Турция, слѣдъ
като побѣди Гърция, ще палѣе
възъ нейнитѣ (на България) прѣ-

дѣли. Ромѣнния пъкъ не вѣрва
на България, че ако бѣде пѣ-
траенъ съюзъ съ Турция, нече
използува обстоятелството, за да
отнеме отъ нея ограбената ѝ
асемя. Обстоятелствата сж слож-
но заплетоха, но сегашното пра-
вителство, както изглежда, съ-
отвара очитѣ четире, за да не
влѣзе въ нѣкой капанъ. Ако то
имаше вѣра въ Турция, щѣше
отдавна да ѝ услужил, но то
внимателно се отнася къмъ всѣ-
ки случай, за да не сгрѣшил. Има
петърпѣливи българи, които
осмислятъ, че между Турция и
България още нѣма сключенъ
съюзъ. Това петърпѣние отъ по-
литическа гледна точка, а осо-
бено отъ дипломатическа, е не
умѣстно. Като ни е нужно да
се осигуримъ отъ турска страна,
така ни е нужно да се осигу-
римъ, че Ромѣнния ще запази
неутралитетъ. А пъкъ сега нито
едното нито другото не е осигу-
рено и мѣчно може да се осигу-
римъ. Ний не допускаме, че пра-
вителството ще има слабостта
да прѣдприема каквито и да било
акции безъ да е гарантирано
отъ нѣкоя велика сила, че нѣма
да бѣде изложено отъ нѣкои
съсѣдни намъ държави на нови
нешастия. Ако досега окръжа-
ващитѣ ни врагове-съсѣди не
успѣха да ни нанесатъ нѣкой
пакостъ, макаръ че сж съюзени,
тоа се дължи на правителст-
вото, което не изпадна въ заку-
пение отъ обѣщанията на тур-
цитѣ. И ако това, или друго нѣ-
кое правителство се полжжи
чръвъ съюзъ съ нѣкой съсѣдна
намъ държави да се залови за
нова военна акция, безъ да е

гарантирано по единъ положителенъ начинъ отъ нѣкоя европейска сила, то ще ни сполѣти много по-големо зло; тогава може би България ще изчезне, като политическа единица.

Не ни трѣбватъ увѣреніята ни на Турция, ни на Ромъния, защото нито едната, нито другата ще се задоволятъ съ това, което сега иматъ. Турция и да побѣди Гърция, бѣдетъ увѣрени, ще поиска да завладѣе южна България, което ще направи много лесно. Мислите ли, че Талаатъ бѣе като прѣговаря съ ромънското правителство, не му обѣщана съдѣйствието? Мислите ли, че когато Ромъния се съгласи на турското предложение, не ще иска да ѝ се даде подкрепа за повече заграбване. Само когато задъ гърба на Ромъния се яви друга държава, която да ѝ прѣчи да ѝ нападне отзадъ, когато ще минаватъ турски войски прѣзъ Тракия, само тогава можемъ да сме спокойни, че Ромъния ще стои мирно. Но коя е тая държава, която ще респектира Ромъния? Въ всѣки случай положението е крайно сложено. Ако би билъ възможенъ съюзъ съ Сърбия, въпроса по-лесно би се разрѣшилъ, но външната политика на днешното наше правителство изключва подобни акции, като противни на даденія отъ 16-и юний обратъ въ управлението.

За насъ е важно да не се залавяме за никаква война или помагане нѣкому докато нѣмаме положителна гаранция отъ нѣкоя велика сила, иначе дѣйствително прѣдъ вторъ по-грозенъ погромъ.

Разпрята ни съ Гърците.

... ала съмъ думалъ и думамъ: блявъ му който умѣе на чести, на слава да мѣсти. Илѣхъ който иска да тегли, горко му дошло — ще кажа. Юнака тегло не търпи. Доброму добро да правимъ, лошму съ нокта по глава...

На 21 май сганаха въ Варна нежелателни, но необходими работи.

Нахалното прѣдизвикателство на гърците прѣдизвика негодуванието на кроткитъ и миролюбиви българи. Ще се поучатъ ли отъ това гърците или поне тѣзи Варненски гърчеюци се, които Гърция не сж виждали и, заслѣпени отъ остарѣлъ фанатизъмъ, мислятъ само какъ по-добро да отплатятъ на този народъ отъ когото живѣятъ. На цѣлото земно кълбо нѣма народъ съ подобно качество: да отплаща съ черна неблагодарностъ. Гърците може да дигатъ шумъ колкото щатъ, могатъ да проглушатъ свѣта за варварствата на българитъ — за това сж тѣ способни, но въ себе си ако няматъ сѣнка отъ съвѣсть и справедливостъ, не могатъ да не обвиняватъ себе си, да не признаватъ, че кроткитъ българи иматъ право да сторятъ хиляди пакти повече отъ това. И какво варварство има тука? Варнен. гърци обвети отъ фоноиченъ бѣсъ, поиска ли да си направятъ удоволствие, да дравятъ съ ципо неспрѣдизвикалитъ ги свои съграждани, като устроятъ молебнъ въ честъ на единъ враждебенъ на държа-

вата ни пѣмѣнникъ и подѣлъ кралъ. Българитъ се справедливо възмуцаватъ, и окупиратъ гърците църкви за да отплатятъ възможността на гърците да извършатъ това прѣдизвикателство. Вънъ отъ това нѣкой гъркъ не е обиденъ, псуванъ, битъ. Но тѣ и това не ще одѣнатъ, защото гърците заслѣпени отъ убѣждението, че тѣ сж най-благороднитъ, най-способнитъ, най-просвѣтениитъ, отричатъ у другитъ тѣзи качества, а въ смѣхъ отъ тѣхъ по назади чавъ народъ нѣма.

Това което възмуца, занимава българина — висши, общочовѣшки идеали, справедливостъ, човѣщина — гърка и понятие нѣма. Съ пороцитъ си се гордѣятъ, вмѣсто да се срамуватъ. Българитъ сж единъ продуктивенъ, миролюбивъ, толерантенъ народъ, виноватъ само кога се отбранива. Гърците сж единъ паразитенъ, лукавъ, хищенъ, коваренъ народъ. Съ това обаче тѣ се гордѣятъ. Историята се повтаря, защото хората оставатъ сж щитъ. И царъ Крумъ се молилъ на Никифора да не коли жени и дѣца, но побѣсенлия крѣвопиецъ не искалъ и да знае. Какво е виновенъ Крумъ, като е билъ принуденъ да му каже: „като нещеница мира, пати секира“. Вмѣсто тукашитъ гърци да укажатъ вѣдѣйствието върху атинскитъ да не третиратъ тѣхъ авѣрски българитъ, вмѣсто да одѣнатъ толерантността на съгражданитъ си българи, тѣ вършатъ прѣдизвикателства. Кой е кривъ тогава? Нека обвиняватъ себе си, нека се сърдятъ на себе си. Тѣ добръ знаятъ, че не е по природата на българитъ да вършатъ натѣпления, освѣнъ кога сж заставени. С.

Какъ постѣпватъ другитъ и какъ българитъ.

Турцитъ, гърцитъ и руманитъ изпѣждатъ българитъ отъ новитъ земи и не само изкупуватъ имотитъ на изпѣдонитъ българи, но, най-често, тѣ имъ ги отнематъ пасива, бевѣзмездно, като за това даватъ пълна свобода на турци, гърци, сърби и румани, които искатъ да замѣстятъ населенитъ, или изпѣдени българи. Това въ Турция (Европейска и Азиатска) въ нова Сърбия, въ окупирания отъ Сърбия Македония и въ „Нова Добруджа“ става всѣки денъ. Тамъ още отъ денъ на заемането българскитъ земи, властующитъ турци, гърци, сърби и румани сж захванали своята работа: още отъ първитъ дни на окупация тѣ сж захванали да отнематъ земята и жилищата на българитъ и да ги прѣдаватъ на турци, на гърци, на сърби и на румани.

Само за българитъ, само за България — тоя въпросъ е другояче поставенъ: още съ заемане источна и западна Тракия българското правителство, българската преса, на и цѣлия български народъ взеха по тоя въпросъ едно становище, достойно за българския моралъ въ политиката (и освободенето) и съобразно съ международнитъ постановления на публичното и

частно право: да се запази живота и имота на всички народности въ завладѣнитъ отъ българитъ турски земи и да се не позволява изнасяването и експроприацията на чужди нации (турци, гърци, куповласи и пр.). И за това, съ указъ отъ Върховното управление, се забрани въ окупирания Тракия продажбата на недвижимитъ имоти; която наредба и до сега не е отменена. И така: нѣкой тамъ не можеше и не може да продава, и нѣкой българинъ (даже) отъ Свободна България не можеше и не може да купува.

Това свидѣтелствува за високия моралъ, който (въ това отношение) царува въ всички (даже управляющитъ) сфери въ България. То показва колко великодушенъ, толерантенъ и изправенъ морално (въ гражданската честъ) е българина; но това още за липсепъ пакъ ни убѣждава пакъ въ българската политическо-обществена непридѣлливостъ и въ българското, вѣдно за нацията ни, себеотрицание.

Когато турци, гърци и румани, пѣдятъ изъ земитъ, заети отъ тѣхъ, нашитъ сънародници и чрѣзъ насилія и беззакония отнематъ имотитъ нѣмъ, само ний българитъ искаме да задържимъ у домътъ ни (и у домоветъ имъ) и турци, и гърци, и румани. И само ний назимъ съ всичката строгостъ на нашитъ граждански закони имота имъ. Нѣщо повече, когато другитъ държави създаватъ изключителни закони за да прокудатъ българитъ и да имъ отнематъ (ограбятъ) имотитъ, само ний създаваме, и още специални, постановления (укази) за да запазимъ тия народи и тѣхнитъ имоти за тѣхъ самитъ.

Една грѣшка. Ясно е, че съ указа, съ който се запрѣщаватъ продажбитъ на недвижими имоти въ окупирания Тракия, е направена една практическа грѣшка, въ вѣда на българщината, а въ полза на другитъ, враждебни даже намъ нации. И сега тая грѣшка се съзнава. И тя се съзнава най-много отъ комисията за настаняване на българитъ бѣжанци въ западна Тракия па и въ свободна България.

Въ едно писмо отъ единъ прѣдставителъ въ таквото комисия четемъ: „най-хубавитъ и плодородни мѣстности тука сж заети отъ турци или гърци, които слѣдъ войната сж се завърнали по мѣстата си и сж зели имотитъ си, които по-рано сж напуснали. Много отъ тѣхъ по-рано бевѣнно сж продавали; но нѣкой не е купувалъ отъ страхъ на нечуждестностъ (недѣйствиелностъ) на продажбата. Сега, обаче нѣкой непродава. А за бѣжанцитъ ни българи нѣма мѣсто (защото гърци и турци заематъ мѣстата). Какво да се прави?“

Така пита тоя членъ на комисия. И напѣто мѣмне е: че грѣшката въ указа е: гдѣто е запрѣтено да купуватъ „и българи“. Би трѣбвало да се забранятъ покупки, по за чужденцитъ (отъ инородци), а за българитъ не трѣбваше да се забранява. Тогава българитъ пѣха да купятъ имоти и то съ нѣколко цѣни. Тогава щеше поне

българитъ да се настанятъ. А не както е сега, когато се указва, че за българитъ нѣма мѣсто въ самата България. Така сж постигнали сърбитъ въ Македония съ уредбата за населението на новитъ сръбски земи. Тѣ позволяватъ продажба само на сърби. Така сж постигнали и руманитъ въ законо-наредбата на „нова Добруджа“.

И така, като изтъкваме горнята грѣшка, ний бихме желали да се направи тя, колкото се може по-скоро. И то по слѣдующий начинъ: да се издаде, колкото се може по-скоро, новъ указъ (или рѣшение на народното събрание), спорѣдъ който да се разрѣши продажбата и покупката на недвижимитъ имоти въ Тракия; но да се позволи покупката да става само отъ българи (по рождение), български поданици. Това ограничение да продължи до създаване нормални условия за живота и търговията въ новитъ земи. И послѣ да се унифицира положението съ това на свободното отечество.

Съ тая мѣрка ще се даде възможностъ на турцитъ и гърцитъ, които искатъ да се заселятъ изъ нова България, да продадѣтъ имотитъ си евтино, а така сжщо и да се купятъ тия имоти отъ българитъ евтино.

Да се заселятъ изъ Тракия турцитъ и гърцитъ е за България желателно; да се насели тоя край съ колкото се може повече чисти българи е сжщо желателно.

За тая цѣль правителството и народа трѣбна да направятъ всичко възможно и то колкото се може по-скоро.

Чакаме новъ указъ въ тая смисълъ.

ОТЗИВИ.

Една безхарактерностъ.

Когато е ставало пужда да бичуваме недѣлитъ на нашата учаща се младежъ и да изтъкваме причинитъ за погварата ѝ, ние винаги сме бивали еднакво справедливи и строго обективни и къмъ родителитъ и къмъ учителитъ. Сега се касае въпроса да посочимъ една неморална и безхарактерна постѣпка на нѣкои родители и министра на просвѣтата.

Прѣди около два мѣсеца, учителския съвѣтъ при тукашната мѣжка гимназия е взелъ рѣшение и е изключилъ отъ гимназията осемъ души ученици отъ IV и V класове, бевъ право да постѣпятъ въ други училища въ цѣла България.

Отъ уважение къмъ родителитъ на тия ученици, ние нѣма да посочимъ нито тѣхнитъ имена, нито имената на изключенитъ имъ синове. До колкото узнахъме, причината за изключването имъ била, че тия ученици, заедно съ нѣколко други бивши такива и нѣколко мѣстни гагаузчета, организирали една пѣйка, която систематически всѣка пощъ буйствувала по улицитъ и градината и написала побой на другитъ ученици и младежи. Когато полицията се явявала да въдвори редътъ и вземала стра-

ната на пострадавшия, на лицето изтъква водителя на шайката — ученика, синът на впадения либералът и заплашва полицейските органи.

За тия тѣхни дѣяния, въ дирекцията постъпили купъ ппсмонни заявления отъ пострадавшия. Разследването по тѣхъ е траяло цѣлъ мѣсець и всичко е било формално доказано. На туй основание, учителския съвѣтъ е взелъ рѣшение и ги е изключилъ.

Родителитѣ на нѣкои отъ тия ученици, възползувани отъ своето положение не сж видни членове на либералната управляюща концентрация, успѣли да изхотатъ дѣйствиелно прѣдъ Министра на просвѣтата и послѣдипятъ е прѣдложилъ на училищния съвѣтъ на ново да приеме въ гимназията изключенитѣ имъ снове.

Нашитѣ свѣдения обаче говорятъ, че учителския съвѣтъ се държалъ твърдо у своето законно становище и не блѣлъ приклоненъ да се подчини на Министерското прѣдложение.

Нне ще слѣдимъ краятъ на тази незаконна борба на Министерството съ учителския съвѣтъ и ще се повѣрнемъ.

Въ всѣки случай, първаме, че учителския съвѣтъ ще има доста много доблестъ да даде отпоръ на този Министерски произволъ.

Ето какъ самитѣ родители съзнателно насаждатъ поквара въ дѣтската душа и слѣдъ туй питае кой е виновенъ за тази всеобща поквара у нашата учаща се младежъ.

Ето какъ, нашитѣ. Божемъ просветени държавни мъже тѣчатъ законитѣ и уронватъ авторитета и престижа на най-висшия институтъ — училището, за да крѣпятъ и вербуватъ партизани. Родителитѣ на тия нравствено паднали дѣца, вмѣсто да дирятъ въ себе си причинитѣ за тази поквара и вмѣсто да се солидаризиратъ съ учителитѣ и взаимно да дѣйствуватъ за искореняването на влото, напротивъ, тѣ, съ своитѣ си постъпки поощряватъ дѣцата си въ пѣтя на прѣстѣпленieto и всѣватъ въ дѣтската душа умраза къмъ училището и учителя.

До кога?...

Живота на Добруджанеца е непоносимъ. Всѣки новъ денъ ни носи поразителни факти за това. Тѣй, днесъ се посѣга на живота, утрѣ на честта, а по натакъкъ и съ драконовски законъ върху имота на добруджанци. И така се ниякатъ теглата на тия нещастници, които слѣдъ като изнесоха дружно на плѣщитѣ си славата на българското оружие при Лозенградъ, Люлебургавъ и другадъ, днесъ сж подвергнати на тия произволи, лишения и гаври. И то отъ кого? Отъ ромънеца.... Бившиятъ турски владѣтели на имоти, които сж биле изкупени отъ българитѣ прѣди десетки години иатъ ограбенитѣ земи отъ ромънциитѣ, се явяватъ днесъ съ нѣкакви отарп турски документи да установяватъ владѣството си и бепъ да дочакатъ думата на полиция и правосѣдпе, впрочемъ винаги благосклонно и полевно

къмъ турцитѣ, отивали и разработвали старитѣ си имоти, лоя и други имоти, безъ да могатъ истинскитѣ имъ днешни владетели да ги спратъ отъ тия произволи, а на това е крива властта, които не обръща внимание на протеститѣ, които се правятъ по този поводъ съ документитѣ въ рѣцѣ отъ заинтересованитѣ. Това е цѣло разбойничество, което вѣроятно ще се изроди въ анархия, защото никой не ще и да знае, никой не си дава смѣтка.

Друго. Ромънскитѣ власти не признавали собствеността по давностъ отъ прѣди 10 и повече години и по този начинъ лишаватъ стопанитѣ отъ имотитѣ имъ.

Има и друга една група стопани, които поради новитѣ закони ще останатъ на улицата. Тѣй има много отъ тѣхъ, купили имоти и ги ипотекирали на банцитѣ. Въ момента на окупацията документитѣ се намирали въ нотариата и съ нашествието на разбойничитѣ документитѣ може и да сж пропаднали, значи като немогатъ тия стопани да си прѣдставятъ документитѣ, днесъ поради невъзможностъ имотитѣ имъ се завладяватъ отъ държавата. Та това чудовищно ограбване на добруджанци нѣма ли да стресе нѣкого, който да издигне гласъ на протестъ? Нѣма ли Българското правителство да вземе пужднитѣ мѣрки и уреди този въпросъ, който прави толкова добри българи жертва на произвола и безразсѣдността на една пощурели властници? Не бива да се оставятъ на произвола на сѣдбата тия нещастници, за да скитатъ не мила, не драги.

Но ромънскитѣ властници не се задоволяватъ само съ горнето, тѣ отишле и по надалечъ като не забравили и чакмака на бай Ганю. Тѣ освѣтѣ, че сж обложили търговцитѣ и земледѣлцитѣ съ немовѣрни тежки данъци и тройни върхнини, по започнали да облагатъ съ данъкъ почти всички артакули, които се намирали въ магазинитѣ. Така напр., обложени биле сж опрѣдѣленъ патентъ ония търговци, които търгували съ колонии и др. стока и покрай това продавали и чакмаци! И понеже не сж заявили прѣдварително, че вършатъ и тази тежка и много доходна търговия, ги глобявали за укривателство. И всичко това се върши прѣди да сж извѣстили законитѣ си. Врѣмена... Ромънска дивота!

По дѣлото Б. Натанъ и Радка Д-ръ Фарашева.

На 16/V 1914 г. Варн. Окр. Сѣдъ разгледа частното гражд. дѣло, образувано по молбата на Радка Д-ръ Фарашева, за поправка акта за рождението отъ 27/III 1908 г. въ който актъ рождбата на Бокоръ и Радка е била обявена за законородена. Тая декларация е била направена лично отъ Натанъ който въ Русе на 14/II 1907 г. се е вѣнчалъ съ Радка въ Методийско Епископалната църква, прѣдъ която сж се обявили за евангелисти.

При съставяне акта за раждане то Б. Натанъ е заявилъ че исповѣда ивралитянската вѣра, а Радка обявила за православна. Явно е намѣренето у вѣнчанитѣ, че сж посочили

намѣнено състоянието си на 14/II 1908 г. за да заобиколятъ законитѣ, каквото намѣнение се счита за нестално. Като е така не е важно пѣтя по който е станало извѣстно на Православната църква (господствуващата въ България, която има и контролната властъ за спазване законитѣ при сключаване бракове), за сключенитѣ бракъ между православната и ивралитянина. Такъвъ бракъ се смѣта отъ нашата църква за нескѣществующъ и понеже унижожено на единъ не законенъ бракъ, е d'ordre Public, то духовнитѣ сѣдъ е могълъ d'office да унижожатъ единъ бракъ, не допустимъ по канонитѣ и другитѣ постановления на православната църква. Рѣшението № 84 на Дух. Епарх. Сѣдъ въ Варна е издадено на 19/XI 1908 г. вѣзало е въ законна сила на 3/II 1909 г. и Св. Синодъ го е прѣгледалъ служебно и на 10/III 1909 г. намѣрилъ законообразно. Това рѣшение Бокоръ не обжалвалъ прѣдъ св. Синодъ, ако и да му сж биле съобщени резолюцията на 3/XII 1908 г. Той е получилъ и прѣписъ отъ самото рѣшение на 3/II 1909 г. чрѣзъ Радъ Вѣлчановъ. Веднѣжъ бракътъ признавъ за нескѣществующъ, Радка бивша Натанъ, позовавайки се на рѣшението е поискала отъ сѣда, на основание чл. чл. 171 173 отъ Закона за Лицата, поправката въ акта за раждането, т. е. да се отбѣлже въ акта, че дѣтето, родено отъ съжителството Натанъ и Радка на 24/III 1908 г. и наименовано Малвина, е незаконнородено. Това искане на Радка д-ръ Фарашева бѣ обосновано отъ повѣренитѣ ѝ, адвокатитѣ Кр. Мирски и д-ръ А. Ксантовъ, които поддържаха, че унижожението на брака има обратна сила и че (бракътъ се разваля още въ момента на сключаването. При това положение по поправката слѣдва да се допустне, тѣй като дѣца отъ незаконенъ, нескѣствен вѣнчѣжъ бракъ се смѣтатъ незаконнородени.

Истцовата страна поддържа, че рѣшението № 84, което е вѣзало въ законна сила и което Натанъ не е обжалвалъ прѣдъ най-висшия духовенъ сѣдъ на господствуващата вѣра въ България (чл. 49 отъ конституцията) е вѣдѣлжително и за Натанъ, който е могълъ да прави своитѣ възражения за неправилността на рѣшението само прѣдъ св. Синодъ, компетентниятъ сѣдъ по приетата въ православната църква юриспруденция като най-висшъ духовенъ сѣдъ на господствуващата вѣра да се произнесе за браковѣтъ. Още се поддържа, че то ва рѣшение има задѣлжителна сила и за сѣда и трѣба да се приеме отъ послѣдния че има res judicata и на основание на това да се допустне поправката. Бокоръ Натанъ нареченъ при вѣнчавката си Борисъ, настоява чрѣзъ повѣренитѣ си, адвокатитѣ Любенъ Данаиловъ и III. Натанъ да не се допустне поправката, като прѣдставя: 1) вѣнчално свидѣтелство и и свидѣтелство за женитба, отъ които се вижда, че между Р. Бончева и Б. Натанъ е сключенъ бракъ прѣдъ Евангелската църква въ Русе; 2) удостоверение отъ 11/I 1912 г. отъ Еванг. пастаръ, че бракътъ между него и Радка не е разторгнатъ и 3) удостоверение отъ 14/V 1914 г. отъ М-вото на вѣнчанитѣ работи, че извършенитѣ въ Царството религиозни бракове отъ разнитѣ вѣровъповѣдни власти сж валидни. При наличиостта на тия документи, прѣдставени отъ Натанъ и пра възраженията на защитата му, че сж поправката се цѣлѣло разрешаването на чисти материални въпроси, които щѣли да бждатъ гибелни за невинното дѣте Малвина, не трѣбвало да се допустне поправката. Но сѣдътъ единодушно издаде своето опрѣдѣление и допустна исканата поправка, слѣдъ като е далъ оцѣнка на всички данни и писмени доказателства по дѣлото. Че цѣлѣта на Радка д-ръ Фарашева не е била да лиши естествението си дѣте отъ наследство се вижда отъ нотариалния актъ № 992 отъ 29/II 1914 г. съ който тя припознава Малвина за свое дѣте (чл. 28 отъ закона за наследство).

Така се свърши този, може би ипсичи процесъ въ България, който заслужава вниманието на юриститѣ ни.

Софийскитѣ Народенъ Театръ.

Цѣла зима и пролѣтъ Варненското гражданство бѣ принудено да се „наолаждава“ отъ безжизненитѣ и безкрѣвни пиеси на тукашнитѣ кинематографи, ето защо идването на народния театръ въ Варна се посрѣтна съ голѣма радостъ. Небивалата навалица на първото прѣдставление „Мажемразката“, добръ подчертава горнята ни мисль. Ожщо „Сирена“, „Мисъ Хобсъ“ и „Ивайло“ бѣха отлични посѣтени.

Играта на артиститѣ бѣ сполучлива. Има още много да се желае отъ тѣхъ, обаче и това, което виждаме е доказателство за голѣмъ успѣхъ и съвършенство.

„Мажемразка“ събра много публика и по-друга причина: много е говорено за тая пиеса, много шумъ се вдигна около нея, тѣй че и тия, които малко пѣти въ живота си се срѣщатъ съ касиера на театра, се отпра-вяха къмъ него.

Като начало и опитъ за българска комедия е до нѣкъдѣ сполучлива, обаче комичното често се приближава до вѣшовщина; по-вече внимание отъ страна на артиститѣ на тия мѣста, дѣто границата между смѣшно и плаоко не личи.

Г-жи Бѣчварова и С. Николова и г. В. Николовъ внесоха добръ една пиеса — джюмбушъ.

„Сирена“ та биде по-добръ изиграна. Г-да Бѣчваровъ и Сейковъ направили истински правдици на радостъ, не само заради играта въ тая пиеса, а за туй че манифестираха артистични таланти.

Въ „Мисъ Хобсъ“ ожщо имаме блѣстящъ примѣръ да се убѣдимъ, че не липсватъ сили у артиститѣ да ни дадатъ хубава наслада.

„Ивайло“ — тукъ вече можемъ да кажемъ, че сме напълно доволни отъ цѣлокупната игра на артиститѣ. Като българи ние не можемъ освѣтъ да изкажемъ дълбокото си възхищение отъ това възкресение на нашето славно минало.

Дневни новини

Държавниятъ заемъ е сключенъ въ Берлинъ безъ монополъ, съ 5% годишна лихва.

Безбожна експлоатация съ трудътъ на бѣжанцитѣ. Знае се, че у насъ има голѣмо число бѣжанци отъ Македония и Одринско, които ние „освободихме“ отъ вѣковния тиранинъ и прѣдадохме въ ланитѣ на християнскитѣ вѣрвоѣ. Това мнозинство на работни сили, даде основание на безсѣлбни хора да се подиграватъ съ трудътъ на тия нещастници.

Извѣстно е, че въ града на се строи канализация, направата на която е прѣдприета отъ Софийското Д-во „Изида“. Дружеството, възползувано отъ голѣмния напливъ на бѣжанцитѣ, прибира ги за работници по канализацията, съ една ничтожна надница 1'50—2 левъ, като ги кара да работятъ по 12 часа дневно — отъ 6 сутринъ до 7 часѣтъ вечеръ, съ единъ часъ свободно врѣме по обѣдъ, само за храна. Ние често пнаме случай, лично да се срѣщаме съ много отъ тѣхъ, които съ съззи на очи разправятъ, че сж принудени да се подчинятъ на участъта си, подъ натиска на гладътъ, макаръ, че при 12 часовия трудъ тази надница едва ли е достатъчна да утоли гладътъ имъ, при днешната скапотия на живота. Да спестяватъ нѣщо, за да могатъ покрити голото си тѣло, когато слѣдъ 3—4 мѣсеца настѣпни сурепната зима — за това тѣ и не могатъ да мислятъ, и, какъвъ ще бжде края на тѣхния животъ, за това тѣмъ не остава врѣме да се замислятъ. Когато цѣлия културенъ свѣтъ е станало на кракъ да събира помощи за тия невинни нещастници, намѣри се едно българско д-во „Изида“, което иска да използва тѣхното нещастие, за да напълни касата на своитѣ акционери съ злато, спечелено отъ икономията на кървавия потъ на тия нещастници.

Хвала на таква патриоти!

Г-нъ Елиасъ Коенъ, хирург-вж болѣкаръ, прѣмѣсти вжболѣкарската си кабинета на ул. „Прѣславска“, въ зданието на Бончо Павловъ, надъ дрехарницата на Бр. Еокенази.

Безразборно раздаване паспорти. На 27 т. м. варненската община е издала два свидетелства за паспорти на вѣнски си Илчевъ и Кирѣвъ, родени въ Цариградъ, на основание, че тѣ притежавали удостоверения отъ българската ексархия и отъ бъл. дипломатическо агенство, че родителитѣ имъ били българи а въ сжщности тѣ нито дума българска не знаели. На такива удостоверения, издавани отъ агенството и отъ ексархията, трѣбна да се обръща сериозно внимание, като се има прѣдъ видъ до каква ползостъ може да се добере гърка, за да върши вѣекакво зло.

Освободени българи, осждени на смъртъ. Получихме слѣдната телеграма отъ Дедеагачъ, съ дата 22 май, когато миналия нѣ брой бѣ подъ печатъ: „Гръцки товаренъ параходъ „Флоридъ“ съ американско знаме пристигна съ стока носещъ още шест души българи, отъ Сингелово Демирхисарско, конвоирани отъ три гръцки войници, прѣдначинени за Митилинъ за заточение. Успяхме тая заранъ и пѣлото гражданство мѣже жени, деца излѣзе на брѣга. По легаленъ начинъ не ги освободиха. Тѣл пата, състояща отъ първенци, изпра ти тукашниятъ гърци, въпрѣка че се приеха въ изпитъ, да ги освободятъ. Заедно съ окол. начальникъ Ровенталъ хиландия народъ чакаше на брѣга. Върнаха се гърците съ шестъ тѣхъ българи, осждени на смъртъ. Народа ги носеше на ржци и тържественно манифестира. За гръцкитѣ злодѣйства народа протестира. Полицията и войската бѣха безсилни прѣдъ народа. Дюгенитъ затворени. Поздравете добруджанци.

ЦВѢТКОВЪ.

Курортъ „Баня Вършецъ“. Единъ ственниятъ курортъ въ сѣверна България по своето живописно мѣстоположение и богата растителностъ. Умеренъ климатъ. Модерни банн. Приятна вода за пиене и къпане. Лѣковита и богата съ радиоактивни свойства F 33°—37°. Благоприятния климатъ заедно съ хубавата природа, сочатъ вентилация на почвата и лѣчебната вода правятъ отъ Вършецъ едно рѣдко съчетание отъ условия на лѣчебно мѣсто. Пътуване по железницата Мездра—Вратца.

Баня Вършецъ лѣкува съ успѣхъ слѣдните болести: 1) обща тѣлесна слабостъ, особено слѣдъ успелна умствена и физическа работа; 2) ревматизмъ въ всичкитѣ му форми и компликации; 3) болести на ставитѣ, вслѣдствие ревматизмъ и подагра; контузии, изкълчване и старо счупване на кости и др. подобни; 4) подагра, хроническо отравяне отъ олово и живакъ, анемия и хлороза; 5) болести на нервната система: шимасъ, парализия на краищата, табесъ, невралгия, невралгични и хистерични-мигрени; 6) нѣкои болести на дѣтороднитѣ органи у жената; 7) старостъ и старческа слабостъ.

Съ доста голѣма полза се употребяватъ банитѣ въ Вършецъ още при болеститѣ на бъбрецитѣ (нефритъ, бъбречниъ пѣсокъ и пикочния мѣхуръ), при нѣкои болести на червата и кожата.

Изгубанъ в мѣстността Галата единъ дребенъ червенъ конь, задитъ му крака малко попрѣдени. Който го е намѣрилъ или знае кждѣ се намира да съобщи на стопанина Стоянъ О. Стояновъ, шивачъ, и ще получи възнаграждение.

Въ склади на Данаилъ Ив. Райковъ, ул. „Русенска“, срѣщу дво „Ръштелностъ“, се намира за продажъ голѣмо количество чиста ечемична яриа 100 кгр. 12 лева.

Руски параходъ отъ Варна за Одеса заминава въ сбота 31 май 5 ч. вечерта.

Агентъ: С. Гиркановъ.

ВЪ КОЛОНИАЛНИЯ МАГАЗИНЪ, ПИТИЕПРОДАВНИЦА, ГОСТИЛНИЦА И ХАНЪ на ул. „Владиславъ“, на Добришкото шосе, всѣки гражданинъ и земледѣлецъ ще намери първокачествени колониални стоки, чисти натурални ВИНА и разни напитки съ ароматиченъ вкусъ. ГОСТИЛНИЦА добръ уредена, съ разни закуски. ХАНЪ съ голѣтъ дворъ за каруци, дамъ за добитѣкъ и стаи за посетителитѣ. X Телефонъ № 340.

Б. Бъчваровъ & Буюклиевъ,

въ гр. Варна, ул. „Владиславъ“, на Добришкото шосе, всѣки гражданинъ и земледѣлецъ ще намери първокачествени колониални стоки, чисти натурални ВИНА и разни напитки съ ароматиченъ вкусъ. ГОСТИЛНИЦА добръ уредена, съ разни закуски. ХАНЪ съ голѣтъ дворъ за каруци, дамъ за добитѣкъ и стаи за посетителитѣ. X Телефонъ № 340.

Лозари,

Искате ли компетентни познания и грижи за Вашитѣ порѣзки? — Доставяйте си за въ бждаще гладки, вкоронени или облагородени, първокачествени лози.

Видоветѣ земледѣлчески, лозарски и градинарски уреди, машини и орждия; разнитѣ видове сѣмена и химически торове.

Лозови прѣскални система „Австрия“, които прѣвзходствуватъ по качество и трайностъ всѣчки други системи.

Чрѣзъ

Агрономното бюро

БР. ПАНУШЕВИ

ВАРНА.

Съобщение.

Който се нуждае отъ купуване на къщи, лозя и разни други имоти, има на разположение таква при пвзосни цѣни. Нуждающитѣ се може се отнесетъ писмено или лично до редакцията на в-къ „Свободенъ Гласъ“, за да имъ се дадатъ свѣдѣния.

Земледѣлческата Търговска Акцион. Банка „Плугъ“ се прѣмѣсти на горния етажъ въ зданието на Георгишъ Трайдафиловъ, срѣщу рубарницитѣ, надъ колониалния магазинъ на Димитър Радевъ.

Българска Кредитна Банка „Тирапъ“

Бегашенъ капиталъ напълно внесенъ 2,000,000 лв.
Резерви и запасенъ фондъ 1,050,182 „

Публична подписка

ЗА

Увеличение капитала на Бълг. Кредитна Банка „Тирапъ“ съ 1,000,000 лв. златни номинални, чрѣзъ издаване на 10,000 нови акции по 100 лева номинални едната.

Съгласно съ измѣнението на чл. 6 отъ устава на Банката, утвърдено съ опрѣдѣлението на Русенския Окръженъ съдъ отъ 21 т. м. подъ № 2332, Управителния Съвѣтъ на Банката, въ заседанието си отъ 20 май т. г., рѣши да се издадатъ 10,000 нови акции по 100 лева влатни номинални едната.

Условията на подписката

Подписката на новитѣ акции ще се открие въ понедѣлникъ, на 9 юни т. г. въ 10 часа прѣдъ обѣдъ и ще трае до четвъртъкъ, 12 т. г. 5 часа слѣдъ обѣдъ.

Подписката ще стане при касата на Банката и клоноветѣ и въ Русе, София, Варна, Ямболъ, Т. Пазарджикъ, а тѣжъ сжщо и при клоноветѣ на Бълг. Народна Банка.

Новитѣ акции се прѣдлагатъ на подписанитѣ по курсъ 120 лв. златни едната, отъ които 20 лв. ще се минатъ въ запасния фондъ на Банката.

Съгласно послѣдната алинея на чл. 6 отъ устава на Банката, на старитѣ акц. се запазва правото да подпишатъ и получатъ по една нова акция врѣщу всѣки двѣ стари акции. За тая цѣль при подписването на новитѣ акции, старитѣ акционери ще обозначаватъ на листа на подписката номерата на притежаванитѣ отъ тѣхъ стари акции. Останалитѣ свободни акции, слѣдъ като се удовлетворятъ старитѣ акционери, ще бждатъ разпрѣдѣлени между всѣкитѣ подписващи акционитѣ, съразмѣрно съ числото на подписанитѣ акции.

Изплащането на подписанитѣ акции става както слѣдва:

а) При подписването се плаща 20 лв. срѣщу всѣка подписана акция, и по 0.50 ст., на акция за гербъ и напечатването ѝ;

б) На 1 юли 1914 г. се плаща 50 лв.

в) На 1 августъ 1914 г. се плаща 60 лв. и 0.50 ст. за лихва.

Новитѣ акции ще се ползватъ въ 1/2 купонъ за 1914 годъ.

Разнодѣлбата на подписанитѣ акции ще стане отъ управ. съвѣтъ найкъсно до 30 юни т. г.

Срѣщу внесенитѣ суми за новитѣ акции ще се издаватъ врѣмешни разписки, които ще бждатъ измѣнени съ новитѣ акции слѣдъ отпечатването имъ.

Въ случай, че нѣкой отъ подписанитѣ не внесе втората и третата вноска на срока, акциитѣ ще се продадатъ отъ управителния съвѣтъ за сѣтка на подписанитѣ, като му се удържатъ най-малко 30 лв. на акция въ полза на запасния фондъ.

Русе, 21 май 1914 г.

Отъ управлението на банката.

Търговско Акционерно Д-ство „ГРАДИВО“ въ гр. Варна.

ПРѣДЛОЖЕНИЕ

за увеличение на дружествения капиталъ съ 300,000 лева златни, чрѣзъ издаване 3,000 нови акции, по 100 лева златни номинални едната.

Съгласно рѣшените на общото събрание на акционеритѣ отъ 30 Мартъ т. г., капиталътъ на дружеството се увеличава отъ 100,000 на 400,000 лева, отъ произведението на което увеличение дружеството ще построи въ гр. Варна една вароѣвска тухларска фабрика. Измѣнената на дружествения уставъ сж утвърдена отъ Варненския Окръженъ Съдъ, съ опрѣдѣление отъ 25 Апрельъ 1914 годъ, подъ № 2152; затова, съгласно чл. 2 отъ сжщия уставъ, управителния съвѣтъ на дружеството, въ азданieto си отъ 16 Май т. г., рѣши: Обявява публична подписка за 3000 нови акции, по лева зл. 100 номинални едната, при слѣдните условия:

Емиссионния курсъ на новитѣ акции е опрѣдѣленъ на лева л. 105 за всѣка нова акция.

Съгласно чл. 2 на дружествения уставъ, притежателитѣ на стари акции иматъ прѣдпочитане при подписката — могатъ да получатъ по три нови акции срѣщу всѣка една стара. За тая цѣль старитѣ акционери ще трѣбна да явятъ въ мѣстата, гдѣто ще стане подписката, колко акции стари притежаватъ, като означатъ и тѣхнитѣ № №. Останалитѣ свободни акции ще се разпрѣдѣлятъ между новитѣ подписачи, съразмѣрно съ числото на подписанитѣ акции.

Новитѣ акции ще участвуватъ въ печалбѣта на дружеството отъ 1 Октомврий 1914 г., съразмѣрно съ внесенитѣ срѣщу тѣхъ суми.

Подписката ще се открие на 5 юний 1914 година, въ 9 часа прѣдъ обѣдъ, въ Варна, при Д-во „ГРАДИВО“ и банка „ГИРДАПЪ“; въ София, при банка „ГИРДАПЪ“ и Д-во „НОВА ТУХЛА“; въ Русе, Ямболъ и Пазарджикъ, при банка „ГИРДАПЪ“, и ще се приключи въ 6 часа слѣдъ обѣдъ сжщия денъ. При подписката се внася по 20 лева за всѣка акция, а остатъкътъ ще се внесе на четри вноски, отъ които първитѣ три по 2 лева, а послѣдната по 25 лева за всѣка акция. При послѣдната вноска ще се събератъ и по 60 стотинки за всѣка акция за гербъ и др. разноски по приготвяването на акциитѣ. Тѣхъ четри вноски ще се наискатъ отъ управителния съвѣтъ на дружеството спрѣдъ нуждитѣ, въ зависимостъ отъ строежа на фабриката, за която цѣль ще бжде съобщено на т. г. акционеритѣ, чрѣзъ Държавния вѣстникъ, единъ мѣсецъ по-рано отъ датата, на която трѣбна да се заплати вноската. Срѣщу всѣка вноска ще се издаватъ прѣвзходни разписки отъ кочачъ, които ще се явятъ съ нови акции слѣдъ окончателното изплащане на всичкитѣ вноски.

Въ случай, че нѣкой отъ подписанитѣ не внесе на опрѣдѣленото врѣме нѣкои отъ втората, третата, четвъртата и петата вноски, той е длъженъ по право и безъ всѣко друго прѣдупрѣждение да плаща лихва по 9%, годишно на прѣсроченото врѣме, което прѣсрочване не може да бжде повече отъ два мѣсеца. Слѣдъ тоя срокъ, акциитѣ на такъвъ акционеръ се продаватъ, по рѣшението на управителния съвѣтъ, за сѣтка и ржкъ на акционера, като отъ получената сума д-ството удържи 25% за въ полза на запасния фондъ.

Варна, 16 Май 1914 година.

Отъ Дружеството.